

FRANCISZEK GÓRSKI

WIADOMOŚCI BOTANICZNE PRZEGLĄD TREŚCI ROCZNIKÓW 1—24 (1957—1980)

Pierwszy zeszyt (podwójny) Wiadomości Botanicznych pojawił się w 1957 r. W następnych latach Wiadomości Botaniczne ukazywały się mniej więcej regularnie aż do obecnej chwili. Zgodnie z uchwałą Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Botanicznego Wiadomości Botaniczne miały ogłaszać drukiem:

1. Przede wszystkim artykuły przeglądowe na temat poszczególnych problemów botanicznych.

2. Recenzje publikacji polskich i zagranicznych dotyczących botaniki, nie wykluczając botaniki stosowanej (rolnictwo, farmacja).

3. Sprawozdania z kongresów, sympozjów, zjazdów Towarzystwa Botanicznego, zarówno krajowych jak i zagranicznych.

Natomiast Wiadomości Botaniczne nie ogłaszały drukiem oryginalnych rozpraw naukowych. Tej zasady przestrzegały one starannie.

Ogółem liczba stron roczników w liczbie 24 wynosi 7021; ta liczba podzielona przez 24 określa średnią liczbę stron w 1 tomie, mianowicie 292,5 czyli nie całe 300 stron. Liczba wydrukowanych artykułów wynosi 488, czyli średnio 20 artykułów na 1 rocznik.

Pod względem treści artykuły wykazują bardzo wielką różnorodność, która znacznie utrudnia ich sklasyfikowanie. Na przykład artykuł o fizjologii roślin w Czechosłowacji można zaliczyć do fitofizjologii albo do grupy artykułów informujących o stanie badań botanicznych w danym kraju. Takich artykułów ukazało się 16.

Zestawienie w tabeli I obejmuje te tematy badań, dla których liczba artykułów wynosiła co najmniej 10. Wymaga ona pewnych wyjaśnień. Pozycja historia badań obejmuje *inter alia* charakterystyki już dawniej zmarłych botaników, np. Strasburgera lub Szymkiewicza, oraz artykuły nad historią botaniki w Polsce średniowiecza i podobne dla innych krajów. Natomiast pozycja nekrologii zawiera artykuły napisane zaraz po śmierci botanika. W pozycji metody znaleźć można opisy nowych aparatów i uwagi o stosowanych metodach, np. o metodzie dendrytowej. Pozycja stan nauk zawiera artykuły o badaniach botanicznych i stanie

botaniki w różnych krajach, np. Fizjologia roślin w Szwecji, Nauka i nauczanie botaniki w Wielkiej Brytanii (rocznik 1959), Uwagi o studiach i badaniach botanicznych w Belgii (rocznik 1969). W pozycji „jubileusze” znajdują się opisy uroczystości urządanych dla uczczenia zasług wybitnych botaników. Należą do nich profesorowie: S. Prat (rocznik 1965), A. Paszewski (1970), P. Wiśniewski (1970), J. Szaferowa (1970, 1978), J. Mowszowicz (1971, 1978), K. Stecki (1972), St. Kownas (1973), M. S. Czarnowski (1973), J. Mądalski (1974), I. Turowska (1976), J. Radomski (1976), T. Gorczyński (1978). Pozycja „Organizacja Towarzystwa Botanicznego” zawiera statut, spisy członków Towarzystwa, skład władz lokalnych oddziałów.

TABELA I

Tematy badań	Liczba artykułów
Historia badań	41
Substancje wzrostowe	36
Cytologia	35
Biochemia	36
Nekrologia	34
Grzyby	27
Fizjologia 2 sole mineralne, enzymy itd.	24
Systematyka	21
Fizjologia rozwojowa	20
Metody	19
Flory	19
Stan nauk w różnych krajach	16
Jubileusze	13
Organizacja Towarzystwa Botanicznego	11
Fitogeografia	10
Razem	362

Tabela I nie obejmuje 126 pozycji (= 488—362). Są to artykuły na tematy botaniczne, ale których liczby nie przekraczają 9. Są to artykuły na temat humusu, wody jako środowiska życia, glonów, drzew, genetyki. Osobną pozycję stanowi „Literatura”; są to artykuły takie jak „Bibliografia prac z zakresu roślinnej bioklimatologii” opublikowanych w Polsce w latach 1931—1956 (autor: K. Ermich, rocznik II). Albo jak „Księgozbiór Franciszka Błońskiego” (A. Skirgiełło i Z. Sidorowicz, rocznik IX, 1966 r.); „Nowe czasopisma poświęcone korozji biologicznej” (B. Zyska, rocznik XI, 1968); Ważniejsze radzieckie publikacje geobotaniczne z ostatnich lat” (K. Zarzycki, rocznik XVIII, 1974).

Należą tu również artykuły, których nie można było przydzielić do poprzednich grup tematycznych. Tytułem przykładów wymienimy poniższe artykuły: Roślinność denna Polskiego Bałtyku (autor: J. Kornaś, rocznik I, 1953), Chimery (S. Wóycicki, II), Przegląd badań nad florą jaskiń (W. Starzecki, rocznik III), Kosmiczna rola roślin i Astrobotanika (B. Gomółka, rocznik V i VI), Zagadnie-

nia psychologii roślin (V. T. Klimowicz), Polska fasola z orłem (H. Jaworska, rocznik VIII), Rozważania nad stosowaniem terminów Grąd i Grond (T. Traczyk, rocznik VIII), Palynologia czy Palinologia (M. Kostyniuk, rocznik XV), Mikologia czy Mykologia (W. Wojewoda, rocznik XVII). Suma wszystkich tego rodzaju pozycji wynosi 27.

Redaktorem działu pod nazwą Biuletyn Ogrodów Botanicznych była p. doc. dr Ludmiła Karpowiczowa do roku 1973 (roku jej tragicznej śmierci, 29 III 1973). Wtedy pod jej kierownictwem i przy jej współudziale ukazało się 217 krótkich na ogół artykułów o roślinach hodowanych w ogrodach botanicznych i pokrewnych zagadnieniach. Po niej ten dział objął doc. dr hab. B. Molski, dyrektor i organizator Warszawskiego Ogrodu Botanicznego (nowego). Za jego redagowania ukazało się 39 pozycji. W 1978 r. zmieniono nazwę Biuletyn Ogrodów Botanicznych na nazwę Biuletyn Ogrodów Botanicznych, Muzeów i Zbiorów.

Ponadto Wiadomości Botaniczne zawierają 74 krótkich sprawozdań z wyjazdów naukowych i działalności sekcji naukowych przy Polskim Towarzystwie Botanicznym oraz instytucji botanicznych zagranicznych; sprawozdanie nie przekracza z reguły 2—3 stron. Komunikaty w liczbie 49 zawierają głównie wiadomości o terminach i miejscach, w których mają się odbyć kongresy, sympozja, konferencje naukowe botaniczne itd.

Z powyższego przeglądu artykułów, Biuletynu Ogrodów Botanicznych, sprawozdań i komunikatów wynika wniosek, że Wiadomości Botaniczne spełniały swe zadanie.

Prof. dr FRANCISZEK GÓRSKI
al. Krasińskiego 14, 30-061 Kraków